

NÉGY HAZAI KÖNYVLAJSTROM 1471, 1520 ÉS 1522-BŐL.

Közli: Horváth Ignác.

A »Magyar Könyvszemle« olvasói előtt ismereteseek azon régi hazai könyvlajstromok, melyeket e folyóirat mint adalékokat a hazai középkori könyvtárak történetéhez közölt. Ezeknek számát ezúttal négy új adalékkal kívánom gyarapítani, midőn a magyar országos levéltárból a bulcsi egyház 1471. továbbá a csákberényi egyház 1520. s a csornai egyház egy a XVI. száz. elején s egy 1522-ben kelt lajstromait itt közvéteszem; az illető szakférfiakra bizván ezeknek tudományos méltatását és felhasználását.

Előrebocsátom, hogy mint rendszeren szokás a középkorban, ezen inventariumokban is vegyest fordulnak elő a mise-mondó és énekeskönyvek, gradualék, breviariumok és szent beszédek tartalmazó könyvek az istentisztelethez tartozó mindenféle más tárgyakkal.

Ezen leltárak közt legrégibb a bulcsi egyházé, mely 1471 ben kelt, papíron van kiállítva s így hangzik:

»Registrum super res et bona ecclesiae beatae Virginis Mariae de Bulcz fundatae Anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo primo. scriptum feria sexta ante dominicam septuagesime. Item primo continentur in eadem ecclesia beate Virginis tres cruces una deaurata et due argenteae minores sunt in ipsa ecclesia duo missalia et duo psalteria. etiam sunt quatuor Casule solennes et feriales quinque cum suis pertinentiis. Item absque suis ornamentis sunt due casule, item velum, unum novum et alterum antiquum et laniatum, unum antiphonarium et unum gradale, (igy!) sed ad lutz pertinet gradale et existit gradale in lutz huc ad ecclesiam beate

virginis pertinet. Item in eadem ecclesia continentur quatuor calices, quorum unum constat in castro Olnod, duo ampule argenteae et octo plumbee, quarum due aut tres existunt in castro Olnod, quinque superpellicia iuvenibus convenientia, septem maioribus. Tres cappe maiores due minores. dalmatica duo, octo indumenta altarium, quinque manutergia, unum viaticum, unum breviarium, duo manualia, casule quatuor sine pertinentiis. Item unum sermotionale et unum commune sanctorum. In cuius rei memoriam hunc registrum sigillo nostro consignatum duximus concedendum anno suprascripto.

Blasius de Sykso
plebanus de Bwlez.

Coram circumspectis viris Luca

Blasý et Gallo de Kaak vittrici-
cis de eadem.

Item domina et magnifica Juliana dedit ad hanc ecclesiam duas casulas et unum indumentum altaris.«¹⁾

Összesen: 9 könyv. Orsz. ltár. Dl. 17, 157.

Következik a csakberényi egyház leltára, már közelebbi időből 1520-ból. Címe: »1520. Registrum super bona ecclesiae Beatae Mariae Virginis Chokberen vocatae ad manus Stephani praesbiteri plebani de Chorge. — Szent edények és ruhák után, melyek közt ily tétel is található: »Item unam Imaginem Beatae Mariae virginis ex argeto conflatam III.« — a következő könyveket sorolja fel:

Item misalle (igy!) III.

Item Decretum I.

Item Catholicon I.

Item Breviarium I.

Item Psalterium I.

Item una Antiphora (!) I.

Item Graduale I.«

Orsz. levéltár Dl. 26. 358.

Összesen 10 könyvet említ, alig változatosabb tartalommal mint az előbbi. Három évvel később, midőn ez egyház Kisfaludi

¹⁾ Ezen fontos leltárra, mely a bulcsi egyház alapításáról és gazdag felszereléséről becses adatokat szolgáltat, valamint a következő három leltárra felhívjuk az illetékes szakférjak figyelmét.

Mihálynak bemutatja könyveit már nem tud ötnél többet fejszámítani. »1523. Res quae ostensae sunt Michaeli Kysfalwdi in ecclesia Beatae virginis in Chakberen. — Ruhák és drágaedények után végül »Item Missale (!) IIII. et quinta est in Sered apud Petrum Seredi. Item psalterium I.«

Orsz. lltár. Dl. 26, 358.

Következnék a c s o r n a i e g y h á z n a k egy registruma év nélkül, valószínűleg a XVI. sz. elejéről. Az oklevélnek ránk vonatkozó része így hangzik: »Registrum et inventarium super rebus argenteis et sericeis ecclesiae Chornensis ad manus domini Eliae praepositi Chornensis, in ingressu eiusdem per fratrem Johannem professum eiusdem ecclesiae et Stephanum praepositum tunc de Borownycz existentem assignatis.«

Edények és ruhák elszámálása után csupán a következő könyveket említi:

Item Missalia quinque.

Összesen: 5 könyv. Orsz. lltár Dl. 26, 357.

Ugyancsak a csornai egyház ingóságait tartalmazó 1522-iki évi inventarium, öt kisebb-nagyobb láda oklevélen kívül nem kevesebb mint 30 kézirati és nyomtatott könyvet sorol fel — sajnos, hogy csupán alábbi módon és nem részletesebben.

»Registrum de omnibus Bonis mobilibus ecclesiae Chornensis anno domini millesimo 522. Mindenféle ételmi-szerek, lószerszámok, edények, butorok stb. elszámálása után a következő könyveket sorolja elő:

Item libri ecclesiae maiores numero XXI.

Item libri minores duo in pergameno VII.

Item discipulus in impressione γ.

Item legenda sanctorum γ.

Azután az oklevelekről és levelekről emlékezik a következő sorrendben:

Item ladulae magnae cum privilegiis II.

Item parvae ladulae similiter II.

Item et cum una scatula litterae.«

Összen: 20 könyv. Orsz. lltár. Dl. 26, 357.

Van tehát a négy leltárban összesen: 54 könyv.